

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 56/3-15

Podgorica, 22. septembar 2015. godine

AKTIVNOSTI SAVJETA ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE U VEZI SA LGBT INKLUZIJOM U 2015. GODINI

Uvodne informacije

Trajna intencija **Savjeta za građansku kontrolu rada policije** je da podrži sve napore i aktivnosti koje se u crnogorskom društvu preduzimaju po pitanju inkluzije i društvenog prihvatanja LGBT osoba. U tom kontekstu posebno smo zainteresovani za unapređenje bezbjednosti LGBT osoba i kvalitetnu i profesionalnu primjenu policijskih ovlaštenja prema LGBT osobama.

U namjeri da se svim partnerskim državnim i međunarodnim agencijama i institucijama kao i LGBT zajednici i nevladinim organizacijama koje su posvećene zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda pruže blagovremene, detaljne i kvalitetne informacije kreirana je ova Informacija o aktivnostima Savjeta za građansku kontrolu rada policije u vezi sa LGBT inkluzijom u 2015. godini.

Informacija je postavljena na web sajt kako bi postala dostupna zainteresovanoj javnosti, uključujući i medije, i uključuje podatke za period od januara do oktobra 2015. godine.

Savjet je spreman da, dodatno, u najkraćem mogućem roku, odgovori i na sve zahtjeve za pristup informacijama koje se odnose na ovu predmetnu tematiku što podrazumijeva kopiranje dokumentacije koja se odnosi na tematiku LGBTIQ osoba a prati rad Savjeta.

Takođe, omogućićemo, svim zainteresovanima, da ostvare i neposredan uvid, u kompletnu dokumentaciju, koja prati rad Savjeta, u vezi ove tematike, kako u ranijem periodu tako i u ovoj godini.

Sve ove aktivnosti sprovodiće se u skladu sa našom procedurom - poštovanjem relevantnih normi u vezi sa zaštitom ličnih podataka.

O Savjetu

Savjet za građansku kontrolu rada policije je ustanovljen zakonom o unutrašnjim poslovima kao nezavisno kolektivno ombudsman tijelo specijalizovano da prati i ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja.

Savjet za građansku kontrolu rada policije u Strategiji Vlade Crne Gore za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba za period 2013-18 prepoznat je kao partnerska i podržavajuća institucija.

Sjedište Savjeta je u Skupštini Crne Gore.

Informacije o radu Savjeta za građansku kontrolu rada policije dostupne su na web sajtu: <http://www.kontrolapolicije.me/>

Publikacije koje prate rad Savjeta za građansku kontrolu rada policije, a u kojima je zastupljeno i LGBT pitanje, primjena policijskih ovlašćenja prema LGBT osobama i konkretan rad po pritužbama, dostupne su na ovom linku: [http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=](http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=107)

107

Povorka ponosa u Nikšiću

Savjet za građansku kontrolu rada policije nije, na bilo koji način, imao aktivnosti u vezi sa zabranom, od strane Centra bezbjednosti Nikšić odnosno Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, mirnog javnog okupljanja LGBT zajednice u Nikšiću pod nazivom "Akademska šetnja ponosa" odnosno primjenom policijskih ovlašćenja s tim u vezi.

To iz razloga što tim povodom nisu podnijete pritužbe od organizatora niti od strane trećih lica. Savjet u konkretnom slučaju nije koristio institut sopstvene inicijative, što je poslovnička mogućnost, iz razloga što je prvobitno bio aktuelan žalbeni postupak pred drugostepenim organom (MUP Crne Gore) a potom, odmah, postupak pred Upravnim sudom Crne Gore. Prema medijskim navodima, koje pratimo zbog ukupne prakse ljudskih prava, taj postupak nije okončan. Savjet, ni u drugim slučajevima, nije izdavao svoje ocjene u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja ukoliko je aktuelan sudski postupak. Vjerujem da će, po okončanju upravnog postupka, Savjet razmotriti mogućnost da reafirmiše svoje ranije ocjene (u vezi drugih prijavljenih i zabranjenih javnih mirnih okupljanja).

Savjet za građansku kontrolu rada policije nije imao bilo kakvih aktivnosti ni pošto je po treći put prijavljeno mirno javno okupljanje LGBT zajednice odnosno Povorka ponosa u Nikšiću. Iz medija je svima bila dostupna informacija, ponovljena više puta, da organizatori ovog događaja pohvalno se odnose prema radnjama i aktivnostima CB Nikšić Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Ta i činjenica da nije upućena bilo kakva primjedba odnosno pritužba zbog odnosa policije bili su odlučujući da ne koristimo sopstvenu inicijativu.

Pošto je zabranjeno, po treći put, mirno javno LGBT okupljanje u Nikšiću, zakazano za 18. septembar 2015. godine, Savjetu je dana 21. septembra 2015. godine, podnijeta pritužba koju su podnijeli predsjednica NVO "Hiperion" Ksenija Rakočević i direktor NVO "LGBT Forum Progres" Stevan Milivojević. Pritužba je uzeta je u rad. Kao i pri radu na drugim pritužbama Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova upućeno je inicijalno obraćanje s listom konkretnih pitanja koje smatramo relevantnim za objektivno sagledavanje pozicije policije i primjene ovlašćenja u konkretnom slučaju. To je bio i prvi kontakt, na bilo koji način, ovog Savjeta, sa Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova povodom javnog okupljanja LGBT osoba u Nikšiću. Postupak po ovoj pritužbi je tek započet, u toku je, i mi u ovom trenutku ne možemo saopštiti ni jednu dodatnu informaciju. Podnosioci pritužbe, dodatno su 22.09.2015. godine izvršili dopunu pritužbe na način što su dostavili integralni tekst žalbe koju su povodom zabrane okupljanja u Nikšiću, uz pomoć i podršku NVO "Akcija za ljudska prava", podnijeli Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore.

Ukoliko je potrebno nešto iz ovog predmeta, zbog dodatnih informacija, molimo da precizirate.

Povorka ponosa u Podgorici - Montenegropride

Savjet za građansku kontrolu rada policije nije imao bilo kakvih direktnih aktivnosti u vezi sa održavanjem treće Povorke ponosa LGBTIQ osoba "Montenegro Pride".

To iz razloga što tim povodom nisu podnijete pritužbe od organizatora niti od strane trećih lica. Dodatno, organizatori ovog mirnog javnog okupljanja, nikada se do podnošenja zahtjeva za pristup informaciji o radu Savjeta, nisu direktno obratili Savjetu tim ili povodom, u bilo kojoj formi, učešća u Savjeta u tim aktivnostima.

Takođe nije javno saopštena bilo kakva primjedba u vezi sa postupanjem policije pa ni tim povodom Savjet nije imao potrebe da koristi mogućnost sopstvene inicijative.

Napominjemo da je tema održavanja Povorke ponosa u Glavnom gradu, kao prepoznatom kontinuiranom demokratskom događaju, bila prisutna na svim važnim susretima, u ovoj godini, Savjeta sa policijskim i vladinim zvaničnicima.

Informacije o tome su dostupne, da ih ne bi ovdje ponavljali, na web sajtu Savjeta kao i na portalu Vlade Crne Gore i odjeljku koji prati Savjet za zaštitu od diskriminacije, Ministarstvo unutrašnjih poslova i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, web sajtu Policijske akademije i web sajtu Skupštine Crne Gore.

Tema Povorke ponosa u Glavnom gradu diskutovana je i prilikom posjete Savjeta organizacionoj jedinici Uprave policije - Centru bezbjednosti Podgorica. Konstatovana je uspješna primjena policijskih ovlašćenja, pohvaljena komunikacija i podržan značaj održavanja i razvijanja dobrih odnosa između ove organizacione jedinice Uprave policije i organizatora centralne povorke ponosa u Crnoj Gori.

Uz ostale teme Povorka ponosa u Podgorici, u kontekstu diskusije o primjeni ovlašćenja, pomenuta je i diskutovana je, prilikom kolektivne konsultacije Savjeta sa LGBT zajednicom, koja je održana u prostorijama NVO "Kvir Montenegro". Saopštenje o konsultacijama je dostupno na našem sajtu.

Pristup policije, poslednjih godina, se generalno pohvaljuje od kompletne LGBT zajednice i primjedbe su, u odnosu na raniji period, izuzetno rijetke. To je odlučujuće za Savjet obzirom da je on nezavisna ombudsman struktura usmjerena prema građanima. Stav Savjeta u cjelosti je da Uprava policija, iz godine u godine, ostvaruje napredak na polju ukupnog poštovanja ljudskih prava i sloboda građana i pristupa prema marginalizovanim grupama.

Savjet će pratiti sve dalje aktivnosti policije u vezi sa trećom Povorkom ponosa u Glavnom gradu a primjenu policijskih ovlašćenja u tom kontekstu diskutovati prilikom susreta i konsultacija s policijskim vlastima, drugim državnim institucijama, međunarodnom zajednicom i civilnim društvom.

Ukoliko postoji potreba i raspoloženje, kod organizatora mirnog javnog okupljanja LGBT zajednice u Podgorici, Savjet će razmotriti i profesionalno se odnijeti prema inicijativama u vezi sa svojim konkretnijim učešćem u svim aktivnostima koje se odnose na realizaciju treće Povorke ponosa u Glavnom gradu Crne Gore.

Pritužbe podnijete Savjetu za građansku kontrolu rada policije povodom primjene policijskih ovlašćenja a u vezi sa procesuiranjem nasilja i napada na LGBT osobe

Savjet nema saznanja o slučajevima nasilja i uznemiravanja LGBTIQ osoba koji su prijavljeni Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Takva vrsta informacija nikada nije tražena od Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Savjet je imao potrebu da traži odgovarajuće povratne informacije od Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore samo onda kada je i radio na

konkretnim predmetima odnosno kada je postupao po pritužbama zbog navoda o neprofesionalnoj primjeni policijskih ovlaštenja prema LGBT osobama.

U ovoj godini, 2015., Savjet je postupao odnosno radio na ukupno četiri nova slučaja po osnovu tri prijave odnosno pritužbe i jednog obavještenja koje su podnijele LGBT organizacije ili članovi LGBT zajednice. Riječ je o sledećim slučajevima:

- **Napad na LGBTIQ Socijalni Centar.** Pritužba je podnijeta 20.12.2014. godine a Savjet je na ovom predmetu radio u 2015. godini. Podnosioci predstavke su pozvani da otklone određene procesne nedostatke svoje pritužbe kako bi ista mogla biti uzeta u rad. Pošto je to učinjeno Savjet se 13.01.2015. godine, s inicijalnim dopisom, obratio direktoru Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Pritužbu su podnijele NVO "LGBTIQ Socijalni Centar" i NVO "LGBT Forum Progres". Pritužbom je ukazano na navodno neprofesionalno postupanje policijskog službenika raspoređenog na zadacima obezbjeđenja ovog objekta. Odgovor direktora Uprave policije Savjet je dobio 23.01.2015. godine. Savjet je na predmetu radio i na svojoj sjednici od 27.01.2015. godine s koje je upućen dodatni zahtjev direktoru Uprave policije. Nakon interesovanja jednog od podnosilaca pritužbe Savjet je, 10. februara 2015. godine, uputio službeno obavještenje da je rad po pritužbi u toku i dostavio kopiju predmeta spisa kako bi se podnosioci informisali o radu na predmetu i eventualno izjasnili u vezi sa navodima koje je saopštila Uprava policije. Savjet je dana 17.02.2015. godine dobio odgovor direktora Uprave policije kojim je konkretno i precizno odgovoreno na sva interesovanja Savjeta. Dana 19.02.2015. godine podnosilac pritužbe, NVO "LGBT Forum Progres", dostavio je Savjetu dodatnu dokumentaciju: odgovor ove NVO na navode iz Uprave policije, obavještenje koje je ova NVO primila od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrola rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova i izjavu, u svojstvu građanina, direktora ove NVO koju je povodom incidenta dao u službenim prostorijama. Rad na ovom predmetu je bio dodatno izazovan obzirom da su Uprava policije i podnosioci pritužbe u pogledu prisustva, na lice mjesta, policijskog službenika saopštili oprečne informacije. Zahtjev podnosilaca pritužbe prevazilazio je kapacitete ali i ingerencije ovog Savjeta. Takođe, Savjet je u međuvremenu obavio i grupnu konsultaciju sa LGBT zajednicom na kojoj je diskutovano i ovim napadima. Savjet se zbog svega iznijetog, a postupajući po pritužbi, na osnovu obavljenih konsultacija sa LGBT zajednicom i koristeći mogućnost sopstvene inicijative odlučio da zaključi rad na ovom predmetu na svojoj 50-toj sjednici održanoj 24.02.2015. godine. Zaključak je dostupan na web sajtu Savjeta a isti je dostavljen Ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije, što je redovna praksa pri radu na svim predmetima, kao i na relevantne državne adrese koje su u vezi sa praćenjem i poštovanjem ljudskih prava LGBT zajednice u Crnoj Gori: savjetniku predsjednika Vlade i Nacionalnom koordinatorskom timu za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, dr Jovanu Kojičiću; Savjetu za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore, predsjedniku dr Igoru Lukšiću; Odboru za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, predsjedniku dr Halilu Dukoviću, Ministru ljudskih i manjinskih prava u Vladi Crne Gore, dr Suadu Numanoviću i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, g. Šučku Bakoviću. Podnosioci pritužbe nisu imali nikakvih primjedbi na usvojeni zaključak. Dodatno, kroz kasniju komunikaciju, oni su se pohvalno odnosili prema radu Savjeta i postupanju Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova. Savjet za zaštitu od diskriminacije, pod predsjedništvom dr Igora Lukšića, podržao je i pozdravio ovaj zaključak Savjeta. Kopija kompletnog predmeta spisa, uključujući i predmetni zaključak, može se dostaviti dodatno, ukoliko postoji interesovanje. Savjet nije upoznat sa slučajevima napada na SOGI caffee NVO "LGBTIQ Socijalni Centar" koji su prijavljeni Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Takva vrsta informacija nikada nije tražena od Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Savjet je imao potrebu da traži odgovarajuće povratne informacije od Uprave policije

Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore samo onda kada je i radio na konkretnim predmetima odnosno kada je postupao po pritužbama zbog navoda o neprofesionalnoj primjeni policijskih ovlaštenja prema LGBT osobama. Dodatno, napadi i obezbjeđenje ovog prostora bili su tema, između ostalih diskutovanih tema, zasebnih, razgovora odnosno sastanaka predsjednika Savjeta sa direktorom Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, sa Nacionalnim koordinatorom Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja (koji je tada bio i sekretar Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore) i rukovodstvom organizacione jedinice Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Centar bezbjednosti Podgorica. Informacije o svim ovim sastancima dostupne su na web sajtu Savjeta u rubrici "Aktuelnosti i dnevnik sjednica" a prenijete su i u medijima. Predsjednik Savjeta je, privatno boraveći u prostoru SOGI caffeea, zajedno sa savjetnikom predsjednika Vlade i Nacionalnim koordinatorom Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, dr Jovanom Kojičićem, koji je takođe tu privatno boravio, bio prisutan kada su se desila dva napada kamenicama i uznemiravanjem lupanjem. Policijski službenici su uredno izašli na lice mjesta a dalje postupanje policije nije poznato niti je bilo predmet interesovanja ovog Savjeta. Prilikom rada na ovom predmetu saopšteno je da su svi napadi uredno registrovani u Upravi policije bilo kroz podnošenje prijave bilo kroz službenu zabilješku postupajućih policijskih službenika koji su, nakon telefonskog obavještenja, izašli na lice mjesta. O tome je prema navodima podnosioca pritužbe diskutovano i na sjednici Savjeta za zaštitu od diskriminacije. U svakom slučaju policijska evidencija o nasilju nad LGBT zajednicom treba se unaprijediti kako ne bi bilo odstupanja s onim što govori LGBT zajednica. Upravo zato je važno funkcionisanje, blagovremeno, Tima Povjerenja. Opšti zaključak Savjeta za građansku kontrolu rada policije, usvojenim povodom ove pritužbe, i obavljenih konsultacija sa LGBT zajednicom i pokretom, usvojen ovim povodom dostupan je na ovom linku: http://www.kontrolapolicije.me/index.php?option=com_content&view=article&id=81:antidiskriminatorska-politika-i-praksa&catid=10&Itemid=113

- **Nasilje nad istopolnim parom u Kotoru.** Irski državljani i crnogorski državljani, koji su u istopolnoj zajednici, obratili su se pritužbom Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujuću na navodnu neprofesionalnost policijskog postupanja nakon prijave incidenta od 23. marta 2015. godine kada su prema navodima, nepoznata lica, ispalila nekoliko hitaca u njihovom i pravcu njihovog, parkiranog, vozila. Savjet je odmah predmet uzeo u rad. Ostvarena je hitna telefonska a potom i pisana komunikacija sa načelnicima Odjeljenja bezbjednosti u Tivtu i Kotoru koji su pokazali maksimalnu profesionalnost i predusretljivost. Ovaj par je ukazao na određene elemente policijskog postupanja prema njima kao i na određene dileme koje imaju veze sa primjenom policijskih ovlaštenja. Član LGBT zajednice, koji je crnogorski državljani, dana 23. marta 2015. godine neposredno je kontaktirao predsjednika Savjeta i informisao da se prema njegovom partneru, stranom državljani i njemu, tog dana, navodno desio homofobni napad, i iznio molbu da Savjet prati slučaj u želji da se osigura profesionalan i korektan odnos policije. S tim u vezi, Uprava policije Ministarstva unutrašnjih poslova odnosno načelnik Odjeljenja bezbjednosti Kotor, na traženje Savjeta i uz podsjećanje na nedavno usvojeni Zaključak u vezi sa LGBT zajednicom, nakon urgencije, informisao je da je 23. marta 2015. godine u 19,45 časova Odjeljenju bezbjednosti Kotor član LGBT zajednice prijavio da je od strane NN lica ili više njih upotrebom vatrenog oružja oštećeno njegovo PMV vozilo koje je bilo parkirano u mjestu Kavac, pored lokalnog puta, kao i da je u tom vremenu njegov partner trebao parkirati vozilo. Ovim povodom, na licu mjesta pronađeni su tragovi koji ukazuju da je upotrebom vatrenog oružja od strane nepoznatog lica ispaljeno više projektila. Na poklopcu prtljažnika vozila sa desne strane konstatovano

je oštećenje nastalo uslijed djelovanja projektila ispaljenog iz vatrenog oružja kao i okružnice na zidu pored vozila nastalo od dejstva drugog projektila. Na licu mjesta pronađen je dio projektila u grani hrastovog drveta iznad vozila na više od 3m od zemlje. Na vozilu su prethodno oštrim podesnim predmetom izbušena sva četiri pneumatika. Nakon prikupljanja osnovnih podataka koji mogu doprinijeti usmjeravanju daljeg toka istrage i utvrđivanja motiva ovog događaja, Uprava policije je, kako stoji u dopisu dostavljenom Savjetu, došla do više neusaglašenih činjenica sa lica mjesta, u pravcu da su u prvom redu neki svjedoci saopštili da su čuli samo tri pucnja, sto potvrđuju i policijske uviđajne radnje, dok su drugi saopštili da su čuli 12 tj.13 pucnjeva, s tim što jedan od očevidaca navodi da je 12 pucnjeva čuo poslije 22 sata kritičnog dana, kada su policijski službenici već bili završili uviđaj, po osnovu prjavljenog događaja u 19,45 časova. Zbog svih navedenih okolnosti, navedeno je u odgovoru Uprave policije, oštećeni su pozvani radi dopune svojih obavještenja. U nastavku odgovora Uprava policije informisala je Savjet da je u odnosu na obraćanje oštećenih u vezi sa, kako je navedeno, postavljanjem uvredljivih i neprofesionalnih pitanja u policiji, da su ista postavljena u skladu sa opšteprihvaćenim kriminalističkim pravilima i metodama, sve u cilju pravilnog usmjeravanja daljeg toka istrage i utvrđivanja motiva, kao i da je imajući u vidu uspostavljanje povjerenja i posvećenosti policije u radu i postupanju sa pripadnicima LGBT zajednice uspostavljen profesionalan odnos u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima kao i zaključcima i preporukama Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Takođe je konstatovano da će Odjeljenje bezbjednosti Kotor, kao i do sada, sprovoditi efikasnu primjenu zakona i zaštite LGBT populacije. U prilogu odgovora Uprave policije Savjetu je dostavljena kopija Službene zabilješke policijske službenice povodom događaja na koji su ukazali podnosioci pritužbe, a u kontekstu rasprave o sadržini iste članovi Savjeta su donijeli odluku da predsjednik Savjeta ostvari telefonsku komunikaciju sa načelnikom Odjeljenja bezbednosti Kotor kako bi ukazao na navode o upotrebi alkohola u službenim prostorijama koji ne predstavljaju primjer dobre prakse u radu policijskih službenika. Savjet je pružio punu podršku kriminalističkoj policiji u vezi sa ovim slučajem i zaključio da obraćanje oštećenih Savjetu ne treba shvatiti kao pritisak bilo koje vrste. Savjet i dalje prati primjenu policijskih ovlašćenja u ovom slučaju uz napomenu da su uočeni propusti u komunikaciji postupajućih službenika sa oštećenima iz LGBT zajednice.

- **Homofobni napad na člana Savjeta za zaštitu od diskriminacije.** Savjet za građansku kontrolu rada policije se upoznao sa slučajem napada i uznemiravanja u centru grada, tokom noćnog izlaska, člana vladinog Savjeta za zaštitu od diskriminacije S.N., koji je i jedan od lidera LGBT zajednice. Savjet je primio obavještenje od samog oštećenog da je izuzetno zadovoljan svim službenim radnjama i aktivnostima koje su povodom napada i uznemiravanja preduzeli policijski službenici i nadležni državni tužilac. Savjet je pozdravio aktivnosti policije i obnovu povjerenja i dobre saradnje.
- **Homofobno nasilje u Disko klubu "Top Hill" Budva.** Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom se obratila NVO "LGBT Forum Progres" informišući o, kako je navedeno, brutalnom homofobičnom nasilju od 16. avgusta 2015. godine oko 4 sata ujutro kojem su bili izloženi državljani Crne Gore i državljani SR Njemačke prilikom boravka u poznatoj diskoteci "Top Hill" u Budvi. Prema navodima, navedenom prilikom mladić iz Crne Gore i mladić iz Njemačke, koji su u emotivnoj vezi, zajedno su provodili odmor u Budvi isprebijani su i izbačeni iz poznate diskoteke "Top Hill" u Budvi, nakon što su se, bez prikrivanja, rpoljubili nekoliko puta što je kod jednog od zaštitara izazvao revolt i homofobično nasilje. On je, prema navodima, iz pritužbe, uz psovke i tvrdnje da pedere neće tolerisati u objektu, istopolni par nasilno izveo iz objekta. Zaštitar je njemačkog državljanina ošamario a drugom je zadao udarce u predjelu potiljka. Iako začuđeni zašto se to dešava nisu pružali bilo kakav otpor već su s lica mjesta, tačno u 04.10h, kontaktirali budvansku policiju, odakle im je saopšteno da nisu u prilici da izađu na lice

mjesta već da dođu u stanicu policije i podnesu prijavu. Izvršni direktor LGBT Forum-a Progres i član Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore, u svom obraćanju Savjetu je istakao da je iznenađen postupanjem policijskog službenika tim prije što se godinama unazad, zajedničkim snagama, ulažu značajni naponi sa ciljem unapređenja senzibiliteta i efikasnosti policijskog servisa, te da posebno zabrinjava što je nezainteresovanost policije manifestovana pred stranim državljaninom što apsolutno ne odgovara ranijoj praksi. Shodno iznijetom, podnosilac pritužbe pritužbu je usmjerio prema policijskom službeniku kojem je prijavljeno nasilje. U pritužbi je iznijeto uvjerenje da s ene može odsutati od očekivanja, koje je bezbroj puta, pozitivno potvrđeno u praksi, da LGBT osobe naiđu na predusretljivost, poštovanje i zaštitu kod policije. Savjet za građansku kontrolu rada policije predmetni slučaj je uzeo u razmatranje a Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova se obratio s ciljem provjere zakonitosti rada postupajućeg policijskog službenika. Rad po ovom slučaju je u toku. Upravi policiju su upućene dvije urgencije.

- **Raniji nerasvijetljeni slučajevi.** U 2015. godini, kod Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore Savjet se interesovao za ranije slučajeve, na kojima je, po pritužbama, radio Savjet. Fokus našeg ponovnog interesovanja je bio taj da se ustanovi da li je eventualno ostvaren neki napredak u pogledu rasvjetljavanja tih predmeta. Riječ je o slučaju bacanja dimne bombe na učesnike koncerta grupe "Lolobrigida" u Podgorici, organizovanog povodom Međunarodnog dana borbe protiv homofobije, i slučaju spaljivanja LGBT zastave sa jarbola ispred sjedišta Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Odgovor Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, s tim u vezi, dostavljen je nevladinim organizacijama "Juventas" i "LGBT Forum Progres". Kopiju te komunikacije s Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i imenovanim NVO možemo dodatno dostaviti, shodno interesovanju.
- **Dostupnost policije za rad LGBT osoba.** Takođe, na osnovu konsultacija s civilnim društvom i predočenih nedoumica i dilema, Savjet se kod Ministarstva unutrašnjih poslova interesovao da li postoje bilo kakva ograničenja u pogledu angažovanja žena u svim organizacionim jedinicama policije. Kopiju te komunikacije s Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i imenovanim NVO možemo dostaviti po zahtjevu.
- **Nerasvijetljeni napadi na SOGI caffe.** Prilikom posjete Savjeta organizacionoj jedinici Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore Centar bezbjednosti Podgorica u dijelu u kojem je načelnik CB predstavio rezultate rada ove jedinice, po pritužbama Savjeta u minulom periodu, preporučeno je, da se shodno praksi drugih policija, objave raspoloživi snimci napada na SOGI Caffe "LGBTIQ Socijalnog Centra" kako bi se građani pozvali da pomognu rasvjetljavanje tih događaja.

Ostale aktivnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije u 2015. godini u vezi sa LGBT inkluzijom

Savjet je u ovoj godini imao i ove aktivnosti koje su u vezi sa LGBT tematikom i primjenom policijskih ovlašćenja s tim u vezi:

- Savjet je obavio konsultacije sa svim LGBT organizacijama u Crnoj Gori u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja i unapređenja bezbjednosti LGBT zajednice.
- Savjet je učestvovao na okruglom stolu posvećenom policijskom obrazovanju u Crnoj Gori koji je početkom marta 2015. održan u Budvi. Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije bio je panelista izlagač na okruglom stolu "Policija kao servis građana u demokratskoj pravnoj državi i izazovi za obrazovanje u policiji" koji su zajednički organizovali JU Viša stručna škola "Policijska akademija" i Hanns Seidel

Fondacija za Srbiju i za Crnu Goru. Na skupu pored njega o LGBT pravima govorila je i panelistkinja iz NVO "Juventas". Predsjednik Savjeta je izlagao na temu "Inkluzivna bezbjednost - Policija i marginalizovane društvene grupe: Dijalog i izgradnja povjerenja".

- Savjet za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore na 10-toj sjednici održanoj 17. marta 2015. godine, predsjedavao potpredsjednik Vlade i predsjednik Savjeta dr Igor Lukšić, pozdravio je zaključke Savjeta za građansku kontrolu rada policije, koji su usvojeni na pedesetoj sjednici ovog tijela, a povodom jačanja mehanizama i mjera u interesu bezbjednosti i šire društvene uključenosti LGBT osoba, te iskazao punu posvećenost praćenju i implementaciji vladine LGBT Strategije.
- Ministarstvo unutrašnjih poslova i Savjet za građansku kontrolu rada policije zaključili su, početkom aprila 2015., Memorandum o saradnji kojim se afirmiše međusobna saradnja, razvijaju i uspostavljaju intenzivniji metodi komunikacije i mehanizmi informisanja u okviru zajedničke saradnje ali i definiše saradnja na realizaciji programa i projekata koji su od interesa za policijske službenike i građane. U tom smislu prepoznata je potreba daljeg razvijanja senzibiliteta i profesionalnosti policijskih službenika za pristup LGBT zajednici.
- Održan radni sastanak sa savjetnikom predsjednika Vlade za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije dr Jovanom Kojičićem. Razmijenjena su mišljenja o policijskoj praksi u kontekstu poštovanja ljudskih prava i sloboda, posebno marginalizovanih i osjetljivih društvenih grupa - žena i djece, osoba s invaliditetom i LGBT zajednice. Razmijenjena su i iskustva o radu i praksi Savjeta za zaštitu od diskriminacije Vlade Crne Gore i Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U razgovoru posebna pažnja je posvećena i naporima za unapređenje bezbjednosti LGBT zajednice i realizaciji zaključaka i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije, s tim u vezi.
- Obavljena konsultacija sa direktorom Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore u vezi sa implementacijom zaključaka i ocjena Savjeta a posebno u vezi sa pokretanjem i stavljanjem u funkciji svih aktivnosti u domenu rada policije koje su definisane Strategijom Vlade Crne Gore za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori za period 2013-2018. Istim povodom predsjednik Savjeta je obavio i konsultacije sa savjetnikom predsjednika Vlade i Nacionalnim koordinatorom Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, posebno u svijetlu kvalitetne pripreme policije za IDAHO Forum 2015 čiji je domaćin bila Crna Gora.
- Savjet za građansku kontrolu rada policije učestvovao je, krajem aprila 2015. godine, na Cetinjskom parlamentarnom forumu čije je ovogodišnje zasijedanje bilo posvećeno ljudskim pravima i rodnoj ravnopravnosti u sektoru bezbjednosti i odbrane. Predsjednik Savjeta je moderirao panel sesiju posvećenu ljudskim pravima pripadnika bezbjednosnih i oružanih snaga i predstavio odgovarajuća iskustva, inicijative i rezultate Savjeta za građansku kontrolu rada policije. U tom kontekstu, što je bilo izuzetno važno, govorio je i o ljudskim pravima LGBT osoba i značaju vidljivosti LGBT osoba u bezbjednosnim i oružanim snagama.
- Savjet je zahvaljujući činjenici da je prepoznat u Strategiji Vlade Crne Gore za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori, dosadašnjim naporima u toj oblasti ali i ljubaznosti i partnerskom opredjeljenju savjetnika predsjednika Vlade i Nacionalnog koordinatora Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, prepoznat kao partner Vlade Crne Gore pri organizovanju i realizaciji izuzetno važnog i uspješnog međunarodnog skupa "IDAHO Forum 2015" kojim je koordinirao upravo dr Jovan Kojičić.
- Savjet je obavio konsultacije sa parlamentarnim radnim tijelima - Odborom za ljudska prava i slobode, Odborom za radnu ravnopravnost, Odborom za evropske integracije i Odborom za rad, zdrastvo i socijalno staranje Skupštine Crne Gore. Detaljnije informacije o tim susretima dostupne su na sajtu Skupštine Crne Gore i Savjeta za građansku

kontrolu rada policije. Na svim ovim susretima razgovarano je i o odnosu policije prema LGBT pravima, poštovanju ljudskih prava i osnovnih sloboda LGBT osoba u Crnoj Gori, podršci implementaciji Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori Vlade Crne Gore, zapošljavanju i vidljivosti LGBT osoba u policiji i obrazovanju o ljudskim pravima LGBT osoba.

- Savjet za građansku kontrolu rada policije, u dva navrata u toku ove godine, posjetio je JU Viša stručna škola "Polijska akademija". Posjete su obavili predsjednik Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, i član Savjeta, dr Branislav Radulović. Razgovarano je o značaju savremenog obrazovanja budućih pripadnika policije o ljudskim pravima i većoj vidljivosti Savjeta u policijskom sastavu i u policijskom obrazovanju. Pohvaljena je činjenica da je za polaznike ove JU organizovana kontinuirana praktična obuka i edukacija o ljudskim pravima LGBT osoba koju izvodi NVO "Juventas". Takođe preporučeno je i povezivanje i konkretizacija ranijih dogovora u vezi sa saradnjom sa uglednom kanadskom organizacijom "Egale". Predstavnici "Egala", svojevremeno su, u pratnji savjetnika predsjednika Vlade i Nacionalnog koordinatora Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, dr Jovana Kojičića, i predstavnika NVO "LGBT Forum Progres" posjetili Policijsku akademiju (2013) i ponudili svoju ekspertsku pomoć i povezivanje sa sličnim obrazovnim ustanovama u Kanadi.
- Savjet je biblioteci JU Viša stručna škola "Polijska akademija" uručio donaciju knjiga iz oblasti postupanja policije i poštovanja ljudskih prava, među kojima je i značaj broj domaćih i stranih naslova iz oblasti LGBT prava.
- Savjet za građansku kontrolu rada policije učestvovao je i na međunarodnom seminaru "Uloga nezavisnih tijela za žalbe na rad policijskih službenika u jačanju policijskog integriteta" koji su u Sarajevu organizovali Centar za sigurnosne studije u saradnji sa Ženevskim centrom za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF) i Odborom za žalbe građana na rad policijskih službenika u policijskim tijelima Bosne i Hercegovine (BiH). Seminar je imao za cilj da javnosti pruži informacije o ulozi nezavisnih tijela za žalbe na rad policijskih službenika, kao i da se predstave subjekti koji imaju mandat za zaprimanje i istragu žalbi građana protiv zlostavljanja i nedoličnog ponašanja i zloupotrebe policijskih ovlašćenja. Na seminaru su predstavljena iskustva Crne Gore, BiH, Belgije, Sjeverne Irske i Mađarske, što je učesnicima pomoglo da identifikuju model efikasnog nadzora policije i ukažu na dobre prakse koje se mogu primjeniti u regiji. U toku domenu predstavljene su pozitivne prakse crnogorske policije u saradnji i komunikaciji sa LGBT zajednicom.
- Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije učestvovao je na međunarodnom skupu "Demokratija za sve: Politička participacija LGBTI osoba na Zapadnom Balkanu" koji se sredinom septembra 2015. godine održavao u Beogradu. Predsjednik Savjeta, shodno pozivu, bio je izlagač na panelu na temu "LGBTI Vidljivost: istraživanje konstrukcija stvarne demokratije" na kojem je govorio uz poslanike, političare i aktiviste iz Njemačke, Švedske, Slovenije, Srbije, Makedonije i Kosova.
- Po ponovnom imenovanju Nacionalnog koordinatora Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja predsjednik Savjeta se obratio dr Jovanu Kojičiću inicirajući ponovni susret kako bi se neposredno i konkretno razgovaralo o implementaciji Strategije u domenu bezbjednosti LGBT osoba a posebno kako bi razmijenili mišljenja o implementaciji zaključaka i preporuka ovog Savjeta prema Upravi policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore. Savjetnik predsjednika Vlade i Nacionalni koordinator Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja, dr Jovan Kojičić je, 22.09.2015. godine, podržao inicijativu i povratno informisao Savjet da pošto primi odgovarajuće informacije od nadležnih službi radiće na tome da isto uvrsti u tematski

pristup poslu kako bi o predmetnoj temi mogli voditi pripremljenu, kvalitetnu i sveobuhvatnu raspravu.

- Savjet za građansku kontrolu rada policije prihvatio je, na inicijativu Nacionalnog koordinatora Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja i savjetnika predsjednika Vlade, dr Jovana Kojičića, učešće u pripremi priručnika prvenstveno namijenjenog socijalnim radnicima u vezi sa socijalnom zaštitom i nasiljem nad LGBT osobama i drugom tematikom vezanom za LGBT osobe. Savjet je obezbijedio dva priloga za ovu knjigu: rad predsjednika Savjeta, A.S.Zekovića, kojim je predstavljen rad i iskustvo Savjeta, i policijskog stručnjaka, S.Milića, čiji rad govori o vezi i saradnji socijalnih radnika i policijskih službenika kada je riječ o nasilju nad LGBT osobama. Savjet je prihvatio da bude i partner pri publikovanju ovog vodiča. Još uvijek i pored češćeg interesovanja nemamo detaljnije informacije o ishodu ove inicijative i da li se od od nje, u međuvremenu, odustalo. Komunikacija po ovom pitanju pored Nacionalnog koordinatora Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja vođenja je i sa službenicom Ministarstva rada i socijalnog staranja koja je i članica Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja.
- Savjet trenutno radi, u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, na izradi posebnog vodiča posvećenog policijskom integritetu i pristupu marginalizovanim osobama. Pored edukacije o pristupu policije osobama s invaliditetom, djeci i ženama žrtvama porodičnog nasilja, beskućnicima, maljoličnicima, žrtvama trgovine ljudima i priručniku će se naći i tematika vezana za ljudska prava LGBT osoba čime će se nastaviti naponi na daljem jačanju kapaciteta policijske organizacije. Stručna saradnja ponuđena je trojici lidera iz LGBT zajednice od kojih je svega jedan pozitivno odgovorio.
- Savjet je uputio informaciju o svojim aktivnostima i viđenjima u vezi sa LGBT inkluzijom u 2015. godini Nacionalnom koordinatoru Tima za koordinaciju praćenja primjene Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori i pripremu odgovarajućih informacija i izvještaja.

